

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

52. An Confessarius, si laudet pœnitentem ex pulchritudine, venustate,
&c. dicatur illam sollicitare, & ideo ex hoc sit denunciandus? Ex part. 4.
tract. 5. resol. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

non presumitur, neque asserenda est nisi dono adiungantur verba praeferentia sollicitationem, in quo casu sollicitatio consistet in illis verbis, non in dono. Tum quia, donum non potest etiam ad benevolentiam honestam, ad gratitudinem, ad aliud donum pinguius, quare cum sit indifferens, inde colligi non potest assertivè, donum traditum fuisse ex affectu turpitudinis, imò id suspicari temerarium est, cum donum in bonam partem accipiendum sit, & sic soluitur secundum argumentum & tertium: nam mulier malum cogitans de Confessario, peccat, & imprudens est illius cogitatio, cum in bonum sensum trahere possit finem, quem habuit Confessarius in donatione annuli, putando donationem sibi factam fuisse, vel in signum gratitudinis, si Pœnitens illi fuit aliàs liberalis largitione elemosynarum, vel ex affectu paternitatis spiritualis, &c. Tum quia, non est sollicitatio ex eodem Trimarcho n. 19. quando pecunia tribuitur Pœnitenti pauperi, quia praeiudicium stat pro Confessario ex titulo paupertatis: ergo neque donare diviti, quia praeiudicium boni finis, qui inesse potest huic donationi, facere potest favore Confessarii, pro qua in dubio praeiudicium est. Demum huiusmodi sollicitatio, si qua adest, solum dubia, & praeiudicata est, ac proinde non est conformis Bullae Gregorianae, quae punit certam sollicitationem non praeiudicatam, consequenter nulla est obligatio denunciandi Confessarium donantem.

3. Sed ego in hoc casu distinguendum esse puto: nam si quis v.g. daret Pœnitenti ramusculum, seu florem, vel donum minimi valoris, tunc adhaerere opinioni Patris Bordonii, & ita docet Escobar tr. de Confess. sollicit. p. 1. q. 3. §. 2. n. 14. Secus autem si donum esset magni valoris, consideratis circumstantiis personarum, & in hoc casu non mihi displicet opinio Trimarchi, nam extra occasionem, & impertinenter ad confessionem dare donum considerabile mulieri, quae confiteretur, est maxima praeiudicium contra Confessarium: tum quia, ut ait Escobar loco citato n. 16, non solum prohibetur aperta sollicitatio, sed etiam palliata tacite, vel amphibologicè demonstrata, qualis videtur donatio muneris, de qua loquimur: tum quia muneribus faminae facile allici, & provocari solent: tum quia in hoc venenoso crimine nec subterfugium, nec velamen relinquendum est, quo simile flagitium lascivi Confessarii cooperire valeant.

RESOL. LI.

An mulier teneatur denunciare Confessarium illam sollicitantem, si ante sollicitationem ei praeiudicet multa muneris intuitu elemosyna absque malo fine?

Et quid, si contingat ante impensa beneficia Confessarium sollicitasse, & per tempus sollicitationi incumbendo maxima dona, & beneficia impertiri faminae sollicitatae, an sit denunciandus talis Confessarius?

Et quid, si ipsi famina nulla fuerit Confessarius sollicitans impertitus beneficia, sed famina filijs, marito, parentibus, vel fratribus? Ex p. 10. tract. 13. & Misc. 3. Ref. 46.

§. 1. Negativè responderet Sancius in seless. disp. 11. num. 55. ubi sic ait: Nec denunciandi aderit obligatio, si famina sollicitetur a suo maxime Benefactore, aut amico. Potest namque contingere Petrum Confessarium beneficia plurima faminae impendisse, ipsamque gratitudinis vinculo constringi non tantum damnum Confessario exortendum impedire, verum bonis ipsam afficere. Inhumanum ergo esset faminam obligare sui Benefactoris auctorem damni esse. Imò si contingat ante impensa beneficia, Confessarium sollicitasse, & per tempus sollicitationi incumbendo, ma-

xima beneficia impertiri faminae sollicitatae, non denunciandus erit. Quia licet dum aggressa est sollicitationem, non aderat exculatio ex gratitudine ad denunciationem omittendam; postea tamen dum munera elargitur etiam ob implendam libidinem, Benefactoris naturam non subterfugit; cui damnum parare inhumanum esset. Praeterea quod se private faminam beneficiis in futurum suscipiendis, esset idem ac in propriis bonis iacturam sentire: diximus autem supra faminam constringi denunciare, cum bonorum suorum iactura. Deducitur etiam, non constringi faminam sollicitatam denunciare Confessarium, qui est ipsi faminae nulla fuerit impertitus beneficia, vel fratribus. Quia gratitudinis natura non solum ad gratias agendas obligat pro beneficiis in propria persona susceptis, verum in persona mariti, filiorum, parentum, & fratrum. Cum horum bona vel mala, ut supra dictum est, propria reputentur. Hucusque Sancius.

2. Sed haec omnia sunt destructiva nostri Sacri Tribunalis; unde merito illa refellit, & damnat Carolus de Baucio in Miscellan. cas. Confess. tom. 2. opus. 2. quest. 230. ubi sic ait: Haec opinio non est mihi probabilis, & iudico esse temerariam, & scandalosam contra bonum publicum totius Christianitatis. Et ratio mihi est, licet obligatio ex gratitudine oriatur ex lege naturali, tamen obligatio revelationis Confessarii, qui sollicitavit Pœnitentem in actu Confessionis, non solum oritur ex lege positiva humana, sed magis etiam oritur ex lege naturali superioris ordinis, quam ex gratitudine; nam revelatio Confessarii sollicitantis ad Tribunal Sancti Officii tendit primario ad abolitionem peccati praeteriti, & futuri, & ad conservandum bonum totius Reipublicae Christianae, & ut detereantur alij Confessores, ne incendant in tale peccatum. Confirmatur; magis Creatura tenetur servire Deo ex infinitis titulis, & praecipue ex gratitudine beneficii creationis, conservationis, Redemptionis, &c. quam Benefactori maximo, aut magno amico: revelatio autem Confessarii, cum tendat ad destructionem peccati, est in honorem Dei, & non revelare, est in favorem Creaturae, sed inter Creatorem, & Creaturam nulla datur comparatio: ergo, ita Baucius. Quae quidem ab ipso dicta, sunt adeo vera ut merito Sacra Congregatio Indicis novissime inter alias opiniones huius Auctoris, hanc deleuit ex suis Operibus, ut testatur est Mihi Reverendissimus Pater Martinus tunc illius Congregationis Secretarius, nunc vero Ordinis Praedicatorum Generalis dignissimus.

RESOL. LII.

An Confessarius, si laudet penitentem ex pulchritudine, venustate, &c. dicatur illam sollicitare, & ideo ex hoc sit denunciandus? Ex p. 4. tr. 5. Ref. 18.

§. 1. Negativam sententiam probabilem esse putat Antonius Soula in aphor. Inquis. libro 1. in Reclat. cap. 3. n. 5. ubi sic ait: Confessarius, qui pulchritudinem penitentis, & venustatem laudat, licet in terminis antiquarum constitutionum contra illas non faminis antiquarum constitutionum violare novam constitutionem Gregorij. Ita ille. Unde in verbo illo probabilis, docet negativam sententiam etiam in terminis Bullae Gregorianae esse probabilem; sed, ut dixi, seclusa constitutione Gregoriana, Confessarium putat in tali casu non esse denunciandum, quod etiam docuit opus. Confess. sollicit. tract. 1. cap. 1. n. 10. ubi sic ait: Ex his colligitur primo, poenae huius decreti non manere subiectum Con-

Confessarium, qui in ipso etiam confessionis actu mulieris pulchritudinem, atque venustatem laudat, aliisque ejus dotes commendat, tum quia de se hoc non est peccatum mortale, tum etiam, quia ille actus non est inhonestus, neque de se ad inhonestum actum ordinatus. Sic Soula.

2. Sed in terminis omnium constitutionum puto, dictam sententiam non esse tenendam, & ideo Peyrinus de privi. Minim. tom. 2. consil. 7. Greg. XV. §. 6. num. 21. sic ait: Inquisitores possunt, & debent procedere contra Confessarios qui non verbis expressis, sed solum tacitis, & occultis alliciunt penitentes ad actus inhonestos, ut si illos pulchritudine venustate, &c. laudent. Ita ille, quod ante docuerat Acugna de Confess. sollicit. 7. num. 1. & Sanctarellus de heresi cap. 44. dub. 1. num. 9. & novissime Barbosa de officio Parochi c. 19. n. 49. & Bonacina in tract. var. disp. 6. punct. 3. num. 3. qui recte addunt hoc verum esse, modò non constet, aut rationabiliter non præsumatur Confessarium qui feminam laudavit à venustate, protulisse hæc verba alio fine, quam intentione alliciendi ad actus inhonestos: ut si, v.g. ait Bonacina, femina penitenti dicat, suæ pulchritudini & venustati injuriam facere prostituendo se ipsam aliis; sed de his verbis etiam in hoc casu abstinere Confessarij; nam equidem aliam rationem efficaciorē possunt invenire, ut penitens minimè turpem copiam sui aliis faciat, quam laudando venustatem & pulchritudinem ejus. Verum post hæc scripta inveni Freitam in editione novissima de Confess. sollicit. quest. 7. n. 44. & 45. circa præsens dubium etiam in terminis Bullæ Gregorianæ negativam sententiam docere; sed tu ne discedas ab affirmativa, maximè post Bullam Gregorij XV.

RESOL. LIII.

An sit denunciandus Confessarius, qui actus turpes cum penitente exercet, si gravi somno, aut morbo inter confitendum oppressus fuerit?

Et quid, si Confessarius aliqua arte, vel medicina inducit feminam?

Et quid est dicendum si somnus, aut morbus esset levis, & non bene ligaverit sensus feminæ, nec in totum impedit illorum operationes, & ideo penitens aliquantulum adverteret actus Confessarij, &c. Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 45. alias 43.

§. 1. Affirmativè respondet Pater Leandrus in Sacram. tom. 1. tract. 5. diff. 13. quest. 33. ubi sic ait: An sit denunciandus Confessarius, qui proximè ad Confessionem aliqua arte in somnum inducit feminam, & tunc sopitam cognovit. Affirmant Sanctius diffut. 11. num. 31. & 32. & Trullench lib. 1. in Decalog. cap. 3. dub. 18. num. 54. Addunt tamen, contrarium esse dicendum, in casu quo femina non arte aut maleficio Confessarij, sed paroxismo, aut morbo aliquo, fuisset somno sopita, & tunc à Confessario cognoscat; quia in hoc casu, Confessarius, non sollicitator, sed fornicator censetur: ergo non venit denunciandus: quia Decreta Pontificum non decernunt penas Confessariis fornicantibus proximè ad Confessionem; sed sollicitantibus. Sed ex vi Decreti Gregorij, tam in secundo, quam in primo casu, esse talem Confessarium denunciandum certò Respondet. In primo patet; quia ibi Confessarius verè sollicitavit feminam in Confessione, aut proximè ad illam, licet non verbis, opere. In secundo etiam constat; quia in illo Confessarius, etsi propriè non sollicitavit feminam, habuit tamen cum illa tractatus inhonestos saltem opere, quod quidem eodem tenore

Tom. V.

est prohibitum per Constitutionem Gregorij XV. ergo. Ita Leandrus. Et hanc sententiam docet etiam Elcobar à Corro de Confess. sollicit. part. 4. quest. 4. §. 2. num. 29. Tum quia amplectens, occasione adimplendæ libidinis in ipso actu Sacramentali se coinquinat, & Sacramento injuriam affert eodem coinquinamento, quod extat per Constitutionem prohibitum: Tum quia sollicitatio ad inhonestam principaliter prohibetur propter turpitudinem ad quam dirigitur, & qua polluitur Sacramentum, nempe propter commixtionem carnalem, ad quam dirigitur. Igitur multo magis prohibita debet censeri ipsa commixtio, & carnalis copula, ut docuit Philosophus lib. 1. Posteriorum, textus in leg. quia parentis 16. juxta glossam, Solutio matrim. Auth. Multo magis, Cod. de Sacrosanct. Eccles. Baldus in leg. Penitens numer. 33. Cod. de pactis. Tum quia si actus inhonesti extra copulam prohibentur in Constitutione, idè est, non tantum quia per se turpes sunt, sed quia diriguntur ad turpitudinem copulæ, velut ad finem, ex quo ipsi turpes fiunt. Quam veram opinionem amplia, non tantum dum Confessarius in Confessione copulam habet cum femina somno, morbo, aut paroxismo correpta, sed dum tantum habet actus libidinosos, ut erunt tactus in pudendis, & similes, quia sunt ejusdem malitiæ cum copula, & verè hoc est ad inhonestam tentare, & habemus comprehensum in nostra Gregorij Constitutione, & ita velle videtur Martinus Bonacina tract. var. disp. 6. de onere, & obligat. denunciandi, punct. 3. num. 3. Hucusque Elcobar.

2. Sed contrariam sententiam, præter Sancium, & Trullench. toetur novissimè Lupus de Edicto S. Inquisit. part. 2. lib. 5. art. 2. diffcult. 1. & Pater Baldellus in Theolog. Mor. tom. 2. lib. 1. disp. 63. numer. 26. ita asserens: Si Sacerdos actu audiens Confessionem alicujus Penitenti, interius consentiat in actum aliquem turpem cum illa perpetrandum, & secretò se polluat, nec Penitenti aliquid aperiat in ipsa Confessione, vel immediatè post, aut in Confessario, vel in loco alio ad confessionem electo, non est, quod denunciatur, etiam si postea extra Confessionalem rem totam aperiat; quia reverà non sollicitat in Confessione, aut Confessionali: Et idem esset, si Penitens inter confitendum gravi somno, aut morbo corripereetur, & esset extra sensus: & hoc videns Confessarius turpiter illum oscularetur, aut attraheret ad explendam tantummodò suam libidinem; non autem ad illum tentandum, aut provocandum, quem videret pro illo tempore expertum sensus: similiter enim non potest dici illum tentare, aut provocare: siquidem est omnino incapax provocationis, & tentationis, oppositum tenet Bonacina. Sed non video qua probabilitate id possit dici, cum talis penitens, quamdiu est extra sensus, non magis sit, capax provocationis, aut sollicitationis, quam si esset mortuus: aut planè ligneus, vel marmoreus: secus verò, si somnus, aut morbus esset levis, & non bene ligaret sensus, neque in totum impediret illorum operationes, & idè Penitens aliquantulum adverteret actus Confessarij, itque possunt vel tunc, vel postea esse illi tentatio, & provocatio, quia tunc verè tentaret, & procuraret sollicitare. Et quod dicitur in utraque Bulla etiam illum esse denunciandum qui tentat, & procurat sollicitare, procurare, aut allicere, non significat, quod sit denunciandus, si hæc faciat quando alter ex quocunque accidenti non potest sollicitari, provocari, & allici; sed solum si hæc faciat frustra, & sine effectu, quia alter non admittit sollicitationem, neque sinit persuaderi turpia, aut induci ad illa: sed resistit sollicitanti, & provocanti. Hucusque Baldellus: cui adde Seraphinum Freitam ad Acugnam, quest. 9. num. 11. Vnde ego

Ll 2 utram